

Dr. Karády István (1904–1974)

Semmilyen évfordulója nincsen, mégis emlékezni szeretnék Karády István professzorra. Mint orvostanhallgató demonstrátor lehettem intézetében. Úgy ítélem meg, személye, pedagógusi mivolta örökké példakép volt számomra.

Már sokat és sok helyen írtak róla mint jelentős kutatóról és oktatóról, de úgy vélem, azt a profilt, amit 23 évi tanszékvezetése alatt az akkor oda járó szegedi orvostanhallgatók egy életre megőrizhettek, még nem örökítették meg teljességében. Természetesen e helyen sem lehet teljes a kép, de remélem, sikerül kissé feleleveníteni „félelmetes” attitűdjét.

In medias res. A fent jelzett időszakban, bármilyen furcsán hangzik ez manapság, Szegeden az Általános Orvosi Kar III. évfolyamából a nyár eleji vizsgaidőszakban sokszor a hallgatók fele sem tudta a kórélettan-szigorlatot abszolválni.

Tanszékvezetése alatt orvosgenerációk sorának kellett megküzdenie a nagy akadállyal: „átmenni” kórélettanból. A felkészüléshez hallgatni kellett előadásait, és rendelkezésre állt az általa többszöri megújításban írt kórélettan jegyzet, ami belgyógyászati propedeutikának felelt meg. Karády professzor előadásai olyan élvezetesek voltak, hogy a zsúfolt előadóteremben még a lépcsőkön is ültek, más évfolyamokról is jöttek a hallgatók. Viszont mindenki reszketett a szigorlattól – ezért aztán kivételesen sokat tanultak rá – mert tudták, hogy a professzor belgyógyászati szemlélettel keresztülkaszul kikérdezi az összes szerv működését. Igen, belgyógyászati szemlélettel, hiszen ő maga 44 éves koráig belgyógyász volt!

Karády professzor a diplomáját 1929-ben Budapesten szerezte meg, majd 1932-ig az I. sz. Belklinikán működött. Ekkor, feltehetően Rusznyák István hívására került Szegedre, az 1931-ben megnyílt új klinikára. Karádyt 1948-ban elméleti intézetbe helyezték át, majd 1951-ben a

Kórélettan Intézet tanszékvezetőjévé nevezték ki. A háború előtt és utána is több alkalommal volt külföldön kutató- és vendégprofesszor. Hosszabb ideig dolgozott Kanadában Selye professzor munkatársaként.

Szerintem mindenki sokat köszönhet neki, aki őt hallgatta, nála vizsgázott. Szemlélete és gondolkodásmódja sokunknak egy életre megadta a helyes alapokat a betegellátásban. És igenis, ezt a hatást a szigorúságával, a félelemkeltéssel sikerült elérnie.

Anekdoták sokasága kering teljesen szokatlan és egyéni professzori hozzáállásáról. Az előadásokon megjegyezte az arcomat, és sokszor az utcán vagy az általa gyakran látogatott SZUE uszodában is szóba elegyedett a hallgatókkal. Kérdéseket tett fel (amire persze általában nem tudták a választ) és „biztatta” őket,

mondván, hogy ez így nem lesz elég a szigorlathoz. Kissé „szadizta” is a hallgatókat. A szigorlatra váró halálsápadt jelölteknek odaszólt: „Aki a sphingomyelin képletét fel tudja írni, már kettes.” Gyakran kezdte így a kérdést: „...és mit csinálsz akkor, ha a beteg...” (merthogy belgyógyászként gondolkodott) – amire egy évfolyamtársam azt válaszolta, hogy „megkérdezem a bátyámat, mert az már 5 éve végzett” – és nem lett semmi baja. Karády professzor kialakult gyakorlata volt (és ezért vizsgáztak sokan csak ősszel vagy esetenként 1-2 évvel később), hogy az elégtelen tudás ellenére nem írt be osztályzatot a hallgató indexébe, hanem buzdította, hogy még tanuljon, és jöjjön újra.

Markáns egyéniségének és arcmásának a felidézésével hálásan emlékezem vissza egyik tanítómesteremre.

A fénykép közlésének lehetőségéért fiának – aki háziorvos Szegeden – mondok köszönetet.

DR. GÖMÖR BÉLA

